

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce **M. U.**, zastoupeného Mgr. Petrem Mikyskem, advokátem se sídlem Krakovská 25, Praha 1, proti žalovanému **Celnímu ředitelství Ústí nad Labem**, se sídlem Elišky Krásnohorské 2378/24, Ústí nad Labem, o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 25. 7. 2006, č. j. 7838/05-2001-21, č. j. 7840/05-2001-21, č. j. 7843/05-2001-21 a č. j. 7844/05-2001-21, ze dne 28. 7. 2006, č. j. 7841/05-2001-21, ze dne 2. 8. 2006, č. j. 7837/05-2001-21, a ze dne 11. 8. 2006, č. j. 7842/05-2001-21, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci ze dne 31. 10. 2007, č. j. 59 Ca 97/2007 - 84,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení výroku III. shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci, kterým byly zamítnuty jeho žaloby proti rozhodnutím žalovaného ze dne 25. 7. 2006, č. j. 7838/05-2001-21, č. j. 7840/05-2001-21, č. j. 7843/05-2001-21 a č. j. 7844/05-2001-21, ze dne 28. 7. 2006, č. j. 7841/05-2001-21 a ze dne 11. 8. 2006, č. j. 7842/05-2001-21 (výrokem II. napadeného rozsudku krajský soud zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 8. 2006, č. j. 7837/05-2001-21, jakož i rozhodnutí Celního úřadu Liberec, pobočka v Jablonci nad Nisou, ze dne 14. 6. 2005, č. j. 1526-14/05-1061-021 a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a výrokem I. spojil stěžovatelovy žaloby proti citovaným rozhodnutím žalovaného ke společnému projednání). Těmito rozhodnutími žalovaný zamítl stěžovatelova odvolání proti dodatečným platebním výměřům Celního úřadu Liberec, pobočka v Jablonci nad Nisou, ze dne 14. 6. 2005, č. j. 1526-14/05-1061-021, č. j. 1526-15/05-1061-021, č. j. 1526-16/05-1061-021, č. j. 1526-17/05-1061-021, č. j. 1526-18/05-1061-021, č. j. 1526-19/05-1061-021 a č. j. 1526-20/05-1061-021, kterými bylo stěžovateli stanoveno dovozní clo a daň z přidané hodnoty za dovezené osobní automobily Škoda, neboť celní úřad zjistil, že dovezeným automobilům nelze přiznat celní preference podle Evropské dohody (Evropská dohoda zakládající přidružení mezi Českou republikou na jedné straně a Evropskými

společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé, publikované pod č. 7/1995 Sb.), resp. jejího Protokolu č. 4.

Krajský soud byl při rozhodování o stěžovatelských žalobách vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným rozsudkem ze dne 13. 9. 2007, č. j. 2 Afs 34/2007 – 69, publikovaným ve Sb. NSS pod č. 1399/2007, kterým zdejší soud zrušil původní rozsudek krajského soudu v této věci (ze dne 31. 1. 2007, č. j. 59 Ca 109/2006 – 37). V tomto zrušeném rozhodnutí krajský soud dospěl k závěru, že celní orgány pochybily, pokud v případě pochybností o původu výrobku postupovaly podle Evropské dohody, resp. jejího Protokolu č. 4. Krajský soud zde dospěl k závěru, že použití Evropské dohody připadá v úvahu pouze v rozsahu stanovení pravidel o původu zboží pro použití celních preferencí (čl. 2 Protokolu č. 4), zatímco při zjišťování rozhodných skutečností měly postupovat podle zákona ČNR č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků ve znění pozdějších změn a doplnění (dále též „daňový řád“); dokazování původu výrobků tak mělo být prováděno podle § 31 tohoto zákona.

Nejvyšší správní soud s popsáním názorem krajského soudu nesouhlasil a ve zrušujícím rozsudku mj. uvedl, že k tomu, aby bylo bez cla zboží, které není původní ve Společenství a je dovážené ze zahraničí do České republiky, je třeba, aby toto zboží mělo preferenční původ v České republice podle podmínek stanovených Evropskou dohodou. Preferenčním původem zboží se rozumí původ v určité zemi, s níž je spojeno zvýhodnění spočívající v neexistenci povinnosti platit za toto zboží clo. Nejvyšší správní soud zdůraznil, že *„není rozhodné, zda je předmětem dovozu zboží, u něhož je velká pravděpodobnost, že bylo vyrobeno v České republice (jako např. právě automobily Škoda) nebo zboží, které mohlo být vyrobeno kdekoli na světě; k tomu, aby byl dovoz bez cla, je třeba, aby bylo dovážené zboží považováno za původní v České republice podle Evropské dohody. Nelze přiznávat zvýhodnění pouze na základě intuitivně určeného nebo očividného původu zboží. Pravidla určení původu se musí uplatňovat stejně na všechno zboží vymezené podle nějakého jiného hlediska než je jeho původ. Protokol č. 4 pokrývá všechno zboží dovážené ze členského státu Společenství do České republiky anebo z České republiky do některého ze členských států Společenství bez ohledu na svůj původ. Právě postupem jím předpokládaným se určí, jakého původu dané převážené zboží vlastně je: zda má původ v některém ze členských států Společenství, respektive Společenství jako celku (vzhledem k absenci celních kontrol na společných hranicích) či třetím státě (a kterém) na straně jedné anebo v České republice či třetím státě (a stejně tak kterém) na straně druhé. Neoddělitelnou součástí těchto pravidel je pak určení státu, jehož celní (nebo jiný) orgán osvědčí původ zboží. Dvojí posouzení na základě souběžné kompetence by totiž mohlo vést – při vědomí složitosti pravidel pro určování původu – k odlišným závěrům“.*

Nejvyšší správní soud poukázal dále na to, že jednoduchý, levný a rychlý formální postup předpokládaný mezinárodní smlouvou nelze nahradit složitým a zdlouhavým dokazováním ve správním řízení. Jeho výsledky jsou sice u výrobků, jakým jsou automobily Škoda, celkem předvídatelné a toto vyšetřování tak náročně být nemusí, avšak pro řadu jiných výrobků takové šetření bude obtížné, ne-li zhora nemožné. Zdůraznil také to, že *„mezinárodní a vnitrostátní celní právo takové jednoduché, levné a rychlé postupy používá proto, aby byl mezinárodní obchod se zbožím co nejvíce usnadněn. To vyžaduje určitou součinnost a pozornost zúčastněných“.* Nejvyšší správní soud pak uzavřel s tím, že nelze

aplikovat izolovaně jeden článek Evropské dohody, resp. Protokolu č. 4, nýbrž že je třeba použít všechna relevantní ustanovení této dohody, která určují podmínky pro to, aby bylo zboží považováno za původní v České republice. „*Nikoli tedy pouze čl. 2 odst. 2, který říká, kdy se zboží pokládá za původní v České republice, ale také čl. 16, který stanoví, za jakých podmínek mají původní výrobky v České republice nárok na uplatnění výhod podle této dohody (tj. za jakých podmínek se původ podle čl. 2 odst. 2 stane preferenčním), další články týkající se náležitostí prohlášení na faktuře a prokazování původu (čl. 21, 27) a rovněž také čl. 32, který se vztahuje k ověřování důkazů původu.* Odkazuje-li totiž § 6 celního sazebníku při určení preferenčního původu zboží na podmínky stanovené Evropskou dohodou, je třeba tuto dohodu použít jako celek a vycházet z toho, že pouze takové zboží, které by Evropská dohoda považovala „za preferenčně původní v České republice“ může být bez cla.

Krajský soud závazný právní názor Nejvyššího správního soudu akceptoval.

Stěžovatel proti tomu v kasační stížnosti uplatňuje důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Nesouhlasí se závěrem Nejvyššího správního soudu, kterým se krajský soud v dané věci řídil. Poukazuje přitom na to, že postup obstarávání důkazů podle Evropské dohody o přidružení a jejího Protokolu č. 4 je sice jednoduchý, levný a rychlý avšak nikoli spravedlivý. Důkazy v podobě výsledků postverifikačního řízení provedeného cizozemskými orgány totiž nejsou vůbec přezkoumatelné. Stěžovatel poukazuje na to, že pokud zahraniční prodejce později popřel vystavení dokladu či podepsání preferenční věty, mohlo se jednat o účelové konání ve snaze vyhnout se svým domácím daňovým a celním povinnostem. Takovou skutečnost však stěžovatel nemohl jakkoli ověřit, neboť byl zcela zbaven možnosti navrhnout důkazy. Součástí správního spisu totiž nejsou originální důkazy, které je možné vyvrátit, ale pouze jejich shrnutí v podobě zprávy cizozemského orgánu. Veškeré zprávy jsou navíc ve spise založeny v německém jazyce, který stěžovatel neovládá a zpravidla pouze v neověřených kopiích. Tyto námitky stěžovatel uplatnil jak v podaných žalobách tak u ústního jednání. Vzhledem ke všemu uvedenému požaduje zrušení výroku III. napadeného rozsudku krajského soudu.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti odkázal na svoje předcházející sdělení v téže věci, zejména pak na svoje vyjádření k jednotlivým žalobám.

S ohledem na to, že se jedná o kasační stížnost podanou proti rozhodnutí krajského soudu, který byl při svém rozhodování vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušujícím rozhodnutí v téže věci, bylo třeba se nejprve zabývat přípustností kasační stížnosti.

Podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. K aplikaci tohoto ustanovení se vyslovil i Ústavní soud, který ve svém nálezu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05, poukázal na to, že „*ustanovení § 104 odst. 3 písm. a) soudního řádu správního zajišťuje, aby se Nejvyšší správní soud nemusel znovu zabývat věcí, u které již jedenkrát svůj právní názor na výklad hmotného práva závazný pro nižší soud vyslovil, a to v situaci, kdy se nižší soud tímto*

právním názorem řídil“. Podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nepřipustný návrh soud usnesením odmítne.

Z uvedeného vyplynulo, že Nejvyšší správní soud ve svém závazném právním názoru obsaženém ve zrušujícím rozhodnutí shledal zákonným postup žalovaného, který v celním řízení nepostupoval podle daňového řádu, nýbrž i při dokazování původu výrobků postupoval podle Evropské dohody a jejího Protokolu č. 4. Tímto právním názorem se pak musel krajský soud řídit v daném řízení (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

V podané kasační stížnosti pak stěžovatel nesouhlasí právě s uvedeným závěrem. Postup obstarávání důkazů podle Evropské dohody a jejího Protokolu č. 4 považuje za nespravedlivý a nesouhlasí s tím, že byl zbaven možnosti navrhnout důkazy. Nejvyšší správní soud však již ve svém předcházejícím rozsudku v této věci uvedl, že při dokazování původu zboží se nepostupuje podle daňového řádu, kde by měl stěžovatel možnost navrhnout důkazy, nýbrž podle Evropské dohody, kde ověřování důkazů původu výrobků provádí celní orgány vyvážející země, které následně sdělí, zda jsou dovozcem předložené dokumenty pravé a zda je možno v nich uvedené výrobky považovat za původní podle Evropské dohody (čl. 32 odst. 5 Protokolu č. 4). Dovoze (stěžovatel) se ověřování důkazů původu již neúčastní. Stěžovatel tak požaduje po Nejvyšším správním soudu, aby se znovu zabýval věcí, u které již jedenkrát svůj závazný právní názor na výklad hmotného práva vyslovil, a to v situaci, kdy se krajský soud tímto právním názorem řídil. Taková kasační stížnost je podle § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. nepřipustná.

Je vhodné také podotknout, že pokud stěžovatel uvádí, že některé listiny jsou založeny ve správních spisech pouze v prostých fotokopiích a německém jazyce, jedná se o námitku, kterou poprvé uplatnil až v podané kasační stížnosti. Takovou námitkou se Nejvyšší správní soud zabývat nemůže, neboť ji stěžovatel neuplatnil v řízení před krajským soudem, přestože tak učinit mohl a je tak podle § 104 odst. 4 s. ř. s. rovněž nepřipustná.

Nejvyššímu správnímu soudu tedy nezbylo, než kasační stížnost podle § 46 odst. 1 písm. d), § 120 s. ř. s. odmítnout.

Podle § 60 odst. 3, § 120 s. ř. s. nemá při odmítnutí žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 10. června 2008

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu

